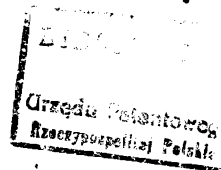

Warszawa, 22 października 1947 r.

URZĄD PATENTOWY

B42 d 15/06

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ OPIS PATENTOWY

Nr 33281

Kl. 54 b, 7/05

Jan Osiński

(Gdańsk, Polska)

Zespół kart kontowych do celów buchalterii oraz skrzynka do tego zespołu

Zgłoszono 13 czerwca 1946 r.

Udzielono 15 kwietnia 1947 r.

System przebitkowy w księgowości znacznie ułatwia księgowanie kont przez używanie luźnych kart kontowych, co daje oszczędność czasu, potrzebnego do zestawienia bilansu oraz skrócenie czasu potrzebnego do sprostowania błędów powstałych przy przepisywaniu księgowości z dziennika na poszczególne konta.

Sposób prowadzenia buchalterii przez rozmieszczenie pozycji kontowych według wynalazku, oraz przez stosowanie kart kontowych w nowej formie, eliminuje wogóle pracę buchalteryjną przy sporządzaniu wyciągów z kont, jak również przy sporządzaniu zestawień buchalteryjnych, jak np. przy zestawieniu kont wierzycieli, dłużników, kosztów handlowych i t. d., przy bilansie sum i sald względnie przy bilansie

ogólnym. Obraz bilansu tego jak również wymienionych zestawień jest zawsze gotowy i utrwalenie jego w każdej chwili według życzenia jest pracą wyłącznie foto-techniczną względnie wyświetlania kopij. Również wyciągi z kont otrzymuje się w ten sam sposób. Tak utrwalone zestawienia buchalteryjne i tak wykonane wyciągi zapobiegają powstawaniu wszystkich błędów, związanych z piśmiennym wykonaniem tych prac i dają obraz dokładny, pewny, szczegółowy i zupełny w krótkim czasie.

Zespół kart kontowych według wynalazku stosuje się do buchalterii przebitkowej. Podstawowym elementem są karty o kształcie bloczka; bloczki takie są zwane dalej bloczkami kontowymi.

Księgowanie polega na tym, że każde

księgowanie kont „Winien” lub „Ma” przeprowadza się pod kalką na przenośnych kartkach. Po każdym skutecznym księgowaniu kartki zapisane składa się według przeznaczenia do poszczególnych, odpowiednich okładek lub oprawek, w których zbiera się (jedna na drugiej) wszystkie kartki należące do tego samego konta lub rachunku. Powstaje przez to bloczek kontowy, składający się z tylu zapisanych kartek, ile księgowani „Winien” i „Ma” na tym koncie zostało przeprowadzonych.

Można obmyśleć różne odmiany buchalterii tego systemu zależnie od tego, czy wspomniane przenośne kartki są luźno ułożone, czy też stanowią one przed zapisaniem odcinki jednego dużego arkusza, z którego odrywa się je po zapisaniu, w celu otrzymania przenośnej kartki, oraz, czy pochodzą one z bloczka, w którym zapisuje się je i z którego wrywa się je w celu przenoszenia i wkładania ich do odpowiednich bloczków kontowych (fig. 3 i 4). Ponadto oryginał albo kopia może być używana jako część przenośna lub też oryginał i kopie jednego i tego samego księgowania są używane jako części przenośne.

Wszystkie te odmiany kart kontowych jednak muszą być tak stosowane, aby przy zachowaniu wszystkich zasad jak najdalej idącej kontroli księgowani w rezultacie dałyby wspomniany podstawowy element, czyli zespół kart w formie bloczków, złożonych tak, aby ostatnie ich kartki z ostatnimi księgowaniami były łatwe do odkrycia lub też leżały zawsze odkryte na górze bloczka.

Każda zaksięgowana kartka zawiera nie tylko tekst i kwotę „Winien” lub „Ma”, lecz także sumy obrotowe „Winien” i „Ma” tego konta. Wyliczenie każdorazowego salda może być również przewidziane, co zależy od buchaltera. Każdorazowe wyliczenie sum obrotowych i salda jest dlatego łatwe, ponieważ księgując ma się zawsze

przed sobą gotowe do zliczenia poprzednie sumy obrotowe i poprzednie saldo. Ze względu na stosunkowo wąski rozmiar tych bloczków, są one umieszczone w kilku rzędach i szeregach, np. na półkach odpowiedniej szafki, ułożone w wyżej wspomnianych okładkach lub oprawkach tak obok siebie, że etykiety tych okładek lub oprawek z nazwą danej pozycji konta są widoczne z frontu szafki (fig. 1). Taki układ kont na półkach jest korzystny, ponieważ wszystkie odkryte górne kartki bloczków każdej takiej półki, patrząc na nie z góry, dają wrażenie jednego złożonego folio (fig. 2), w którym poszczególne pozycje kont „Winien” i „Ma”, jak również wszystkie salda poszczególnych kont leżą gotowe do zliczenia jakby w jednym zestawieniu przed sobą.

Wszystkie złożone folio tworzą jednocześnie stały i gotowy bilans surowy, który ma tyle stron, ile półek względnie szafadek lub złożonych folio obejmuje cała buchalteria.

Utrwalenie tego surowego bilansu może być skutecznie przez sfotografowanie tych folio lub też przez równoczesne kopiowanie świetlne wszystkich kartek bloczków kontowych z ostatnimi zapisami tak, jak one obok siebie leżą na jednym pod nie podłożonym światłoczułym arkuszu.

Jeżeli chodzi o konta bloczkowe, to należy wymienić dwa rodzaje, a mianowicie: posiadające kartki czyste jeszcze niewypełnione, służące do księgowani i kopii (fig. 3), oraz tworzące się dopiero przez nakładanie już wypełnionych kartek, obojętnie skąd kartki te pochodzą (fig. 4).

Można np. stosować konto bloczkowe pierwszego rodzaju do wszystkich kont wynikowych i zasobowych, a dla dziennika i kasy można stosować konto bloczkowe drugiego rodzaju. W tym przypadku do okładek lub oprawek kart kontowych bloczka pierwszego rodzaju wkłada się już z góry bloczki z niezapisanymi kartkami, a księ-

gowanie przeprowadza się na kartkach poszczególnych bloczków, zużywając wyrwane kopie czy też oryginały tych księgowania do dziennika (memoriałowego czy też kasowego), pozostawiając w bloczkach jeden do tego celu przeznaczony egzemplarz zapisanej kartki.

Okładki lub oprawy tych bloczków mogą być tak wykonane, że następne kartki czyste przygotowane do następnych księgowania leżą zawsze odkryte i gotowe do dalszego księgowania na danym koncie (fig. 2 i 3).

Na tych przygotowanych do dalszego księgowania kartkach znajdują się zawsze ostatnie sumy obrotów „Winien” i „Ma”, jak również ostatnie saldo danego konta, w celu łatwego wyliczenia następnych sum obrotowych i sald przy następnym księgowaniu. Przenoszenie sum obrotowych i salda danego konta na następną czystą kartkę, przygotowaną do następnego księgowania zależy od odpowiedniego rozmiaru karetek bloczkowych i stosowania kalek.

Bloczek pierwszego rodzaju może być np. wykonany przez odpowiednie złożenie jednego arkusza papieru nadciętego na paski wielkości karetek bloczkowych, które trzymają się całości arkusza na jego nieprzeciętym wspólnym marginesie. Wspólny ten margines jest po odpowiednim złożeniu nadciętego arkusza w postaci bloczka jego grzbietem, a paseczki są jego kartkami, a mianowicie tymi kartkami, które w bloczku po jego wypełnieniu księgowaniami pozostają. Kartki bloczka, przeznaczone do wyrwania z bloczka, mogą być włożone do bloczka przy wykonywaniu go w odpowiedni sposób. Tym samym pisać na kartkach w bloczku pisze się na złożonym arkuszu, który daje się po jego wypełnieniu rozwinąć na jedno folio (fig. 8). W celu uzyskania możliwości wykonania bloczka w postaci folio przy bloczku kontowym drugiego rodzaju można np. stosować kartki, posiadające języczki (fig. 5 i 6), które są w odpo-

wiedni sposób złożone i połączone; np. poszczególne kartki między sobą za pomocą kleju (fig. 7) tak, że dają się one rozwinąć w układ folio, leżąc jedna po drugiej kolejno w płaszczyźnie (fig. 9).

W celu usztywnienia rozciągniętego folio można stosować okładkę np. papierową, do której wszystkie paseczki są w znany sposób przymocowane.

Tak usztywnione folio daje możliwość normalnego przechowywania, jak również tworzenia wyciągu konta przez świetlne kopiowanie.

Bloczki z niepołączonymi ze sobą kartkami można zresztą przez układanie jednej obok drugiej na odpowiedniej desce przekształcić na folio i usztywnić w postaci folio wspomnianą wyżej okładką.

Należy nadmienić, że przy sporządzaniu większej liczby przebitek księgowania można prowadzić jeszcze różne uboczne, a dla przedsiębiorstwa niemniej ważne ewidencje, jak np. ewidencje terminów płatności względnie ewidencje monitów. Ewidencje terminów płatności można uskutecznić np. w ten sposób, że zakłada się dla każdego kalendarzowego dnia roku jedno konto bloczkowe, w którym składa się wszystkie poszczególne księgowania względnie ich kartki z terminem płatności w danym dniu i wszystkie księgowania wpłat, płatnych w danym dniu. Otrzymuje się w ten sposób przeciwstawienie otwartych i zapłaconych własnych i obcych zobowiązań każdego dnia roku.

Ponieważ dziennik obejmuje wszystkie kartki posiadające zaksięgowania i tym samym oprócz kwot także każdorazowe sumy obrotowe i salda kont, można oprócz zwykłych prób w dzienniku przez odpowiednią próbę matematyczną stwierdzić błędy popełnione przy wyliczeniu sum obrotowych i sald na kontach.

Jeżeli np. dziennik prowadzi się w formie arkusza podzielonego perforacją na odcinki wielkości karetek bloczkowych możnaby

buchalterię tego systemu prowadzić za pomocą zwyczajnej maszyny do pisania przez wkładanie arkusza dziennika do maszyny, odrywając zapisane odcinki i wkładając je do odpowiednich bloczków kontowych. Kopia tych księgowania daje dziennik.

Używanie kolorowych etykietek na okładkach względnie oprawkach bloczków kontowych lub też używanie kolorowych bloczków kontowych daje możliwość łatwego wzrokowego odróżnienia różnych grup kont i zmniejszenia omyłek.

Na rysunku przedstawiono kilka przykładów rozmieszczenia kart kontowych, przy czym fig. 1 przedstawia część skrzynki *k*, w której są rozmieszczone karty kontowe w formie bloczków w oprawkach w kilku rzędach i szeregach obok siebie na półkach *n*, zaopatrzonych w przegrody *o*. W skrzynce *k* widoczne są etykiety *e* i uchwyty *f* oprawek bloczków. W wyciągniętej ze skrzynki oprawce *h* jest widoczny na rysunku otwarty bloczek kontowy gotowy do księgowania, przy czym jego kartki *a*, już są zaksięgowane i odłożone względnie wsunięte do zamknięcia *g* oprawki, trzymającej bloczek otwarty do księgowania i kartki odkryte *a* są gotowe do zaksięgowania.

Fig. 2 przedstawia wyciągniętą półkę ze skrzynki *n* według fig. 1, pokazując, jak bloczki kontowe są rozmieszczone w oprawkach na półkach obok siebie, robiąc wrażenie, gdy się patrzy na nie z góry, złożonego z kartek bloczkowych *a* folio. Litera *d* oznacza płaski drut lub cienką taśmę metalową, która kartki bloczkowe względnie bloczek kontowy przytrzymuje w oprawce. Wszystkie inne oznaczenia są takie same, jak na fig. 1.

Fig. 3 przedstawia przykład bloczka kontowego, który z góry już posiadał kartki czyste *a* jeszcze nie wypełnione, służące do wykonania księgowania i kopii, gdy z niego wyrzywa się przenośną kartkę zaksięgowaną *a*₂. Bloczek ten znajduje się w

oprawce, której dolna część czyli podstawka *h* jest przedłużona na obydwóch wąskich końcach, tworząc na jednym końcu uchwyt z przodu *f* i na drugim końcu zwięźający się ku końcowi języczek *j*, w celu łatwiejszego wsunięcia oprawki do półki między przegrody pionowe (fig. 1 i 2).

Fig. 4 przedstawia przykład bloczka kontowego, utworzonego przez nakładanie już wypełnionych przenośnych kartek *a*₂. Bloczek jest wykonany z luźnych niełączących się kartek.

Fig. 5 przedstawia kartkę przenośną *b*, posiadającą języczek *o*, który łączy kartki między sobą na przykład za pomocą kleju.

Fig. 6 przedstawia szczegół kartki według fig. 5.

Fig. 7 przedstawia bloczek kontowy, wykonany z zapisanych zaksięgowaniami kartek *b* według fig. 5 i 6, w oprawce.

Fig. 8 przedstawia przykład przekształcenia bloczka według fig. 3 na układ foliowy. Kartki *a*₁ pozostają w bloczku po wypełnieniu ich zaksięgowaniami. Margines złożony i nieprzecięty znajduje się na fig. 8 po prawej stronie w przeciwieństwie do tego jak na fig. 3.

Fig. 9 przedstawia przykład przekształcenia bloczka według fig. 7 względnie układ jego kartek *b* na układ foliowy.

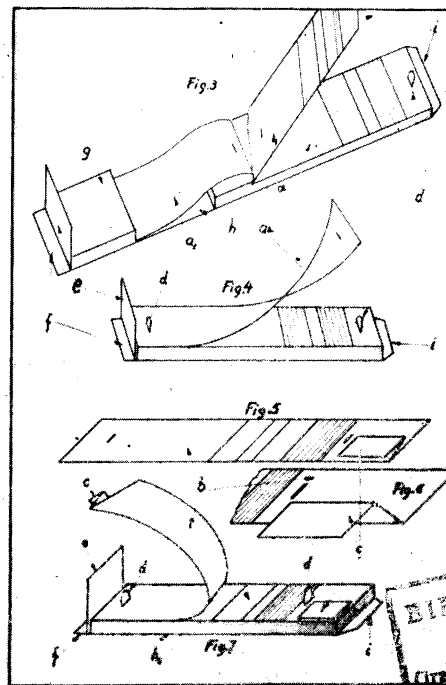
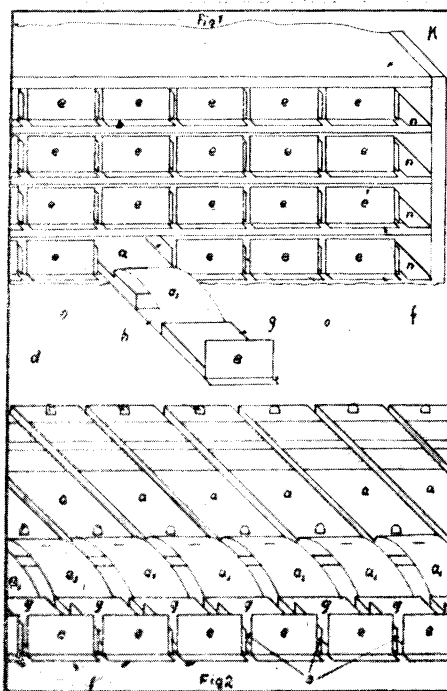
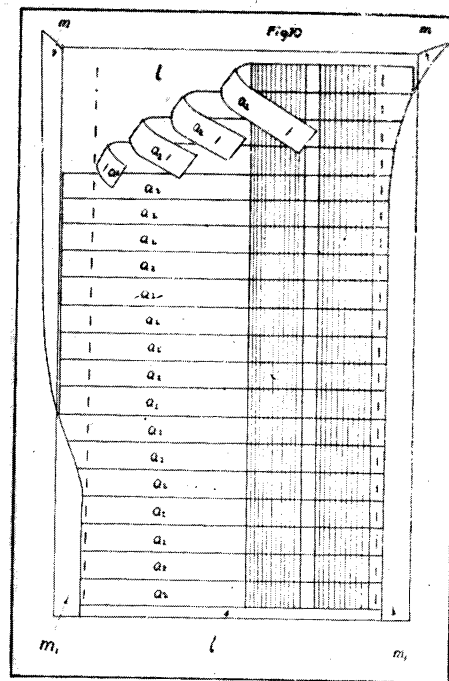
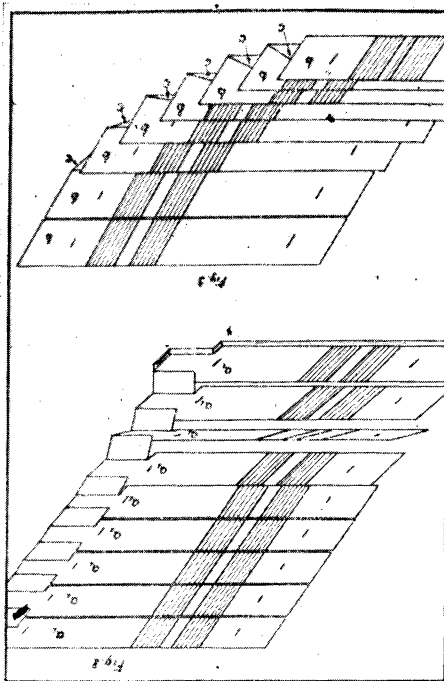
Fig. 10 przedstawia usztywnienie przekształconego na folio bloczka za pomocą okładki w postaci płaszcza papierowego *l*. Folio na fig. 8 i 9 można usztywnić w podobny sposób. Litera *m* oznacza wewnętrzną gumowaną część okładki *l*, a *m*₁ oznacza już przyklejoną część okładki *l*, przytrzymującą wszystkie kartki *a*₂, usztywnione w formie folio.

Zastrzeżenia patentowe

1. Zespół kart kontowych do celów buchalterii, znamienny tym, że stanowią go bloczki, zebrane przed lub po księgowaniu, których poszczególne karty

- posiadają rozmieszczone pozycje jednego konta.
2. Zespół kart kontowych według zastrz. 1 znamienny tym, że kartki bloczków są ze sobą połączone tak, iż dają się one z układu bloczkowego rozwinać w postaci folio jedna obok drugiej za porządkiem w jednej płaszczyźnie.
 3. Zespół kart kontowych według zastrz. 1 i 2 znamienny tym, że poszczególne karty kontowe są umieszczone w okładkach lub oprawkach, zaopatrzonych na jednym ze swych wąskich końców w pionowy margines do wykonania etykiety i w uchwyt do wyciągnięcia jej z szufladki lub półki skrzynki względnie szafki, a na drugim ze swych wąskich końców w zwężającą się ku końcowi podstawkę, w celu łatwiejszego wsunięcia tej oprawki do skrzynki lub szafki.
 4. Skrzynka lub szafka do zespołów kart kontowych według zastrz. 1 — 3 znamienna tym, że posiada półki lub szufladki, na których bloczki kart kontowych dają się rozmieścić tak obok siebie, iż rubryki każdej odkrytej kartki poszczególnych kont są w prostej linii przedłużeniem tych samych rubryk każdej odkrytej kartki każdego innego konta tej samej półki lub szufladki.
 5. Skrzynka według zastrz. 4 znamienna tym, że posiada półki lub szufladki osadzone ruchomo oraz ruchome względnie dające się usunąć przegrody pionowe między bloczkami kart kontowych leżącymi w okładkach lub oprawkach obok siebie na półkach lub w szufladkach skrzyni lub szafki.

Jan Osiński

RECEIVED
10
RECEIVED